

Ljudje so pozabili, kako ravnati z velikimi zvermi, zato prihaja ob srečanjih z njimi pogosto tudi do konfliktov. © Tambako_the_Jaguar, flickr

Posredovanje med človekom in velikimi zvermi

Število velikih zveri, kot so medved, volk in ris, v Evropi vnovič narašča, to pa vse pogosteje povzroča konflikte med človekom in živaljo, zlasti na območju Alp. K njunemu harmoničnemu sobivanju lahko pripomore čezmejna koordinacija pri upravljanju velikih zveri.

Preganjanje velikih zveri, uničevanje njihovih habitatov in upadanje njihove številčnosti so v Evropi povzročile občutno zmanjšanje populacije medvedov, volkov in risov. Velike zveri pa se vendarle ponovno vračajo v historične habitate, kjer so bile nekoč že iztrebljene oz. so od tam izginile. Prav tako so v številnih regijah uspešno izvedli številne projekte preselitve in ponovne naselitve. Trenutno živi v vsaki od 21 držav članic EU najmanj ena vrsta velikih zveri in zlasti Alpe so tisto območje, ki živalim zagotavlja vse nujne pogoje za življenje in je velikega pomena za biotsko raznovrstnost. Bolj je določena populacija razpršena, večje so možnosti za njeno preživetje.

Konfliktno sobivanje

Vrnitev medveda, volka in risa pa prinaša tudi nove izzive. Konflikti so pogosto neizbežni. Ko se živali premikajo, zaidejo tudi na območja, kjer se plenilske vrste pogosto že več kot stoletje ne pojavljajo več. Ljudje so pozabili, kako ravnati ob srečanju z njimi. To mnogokrat povzroča konfliktne situacije, kar dokazujejo tudi najnovejša poročila medijev iz alpskih držav: eden od takih je primer iz vzhodne Švice, kjer na območju pogorja Calanda že nekaj let živi krdelo volkov. Anita Mazzetta iz organizacije WWF Graubünden ob tem pojasnjuje: „Nasprotniki krdela so se med seboj povezali, svoje radikalne zahteve pa so zdaj zelo glasno začeli vnašati v politiko. Na javnomnenjsko podobo vrste vplivajo predvsem mediji, ki poročajo povsem nepremišljeno in senzacionalno.“

Tudi v Franciji je volk na slabem glasu, zlasti pri starejši moški populaciji z urbanih območij. To je pokazala študija, ki jo je leta 2013 opravil francoski inštitut za raziskave javnega mnenja (IFOB). Nizka raven pripravljenosti družbe, da sprejme velike zveri, se odraža tudi v francoski politiki: julija 2014 je bil predložen nov osnutek zakona, ki živinorejcem dovoljuje odstrel volka, ne da bi za to imeli večje težave.

Italijanski mediji zadnje dni veliko pozornosti posvečajo medvedki, ki je svoje mladiče branila pred gobarjem in ga zato napadla. Pristojni organi so ocenili, da je treba vedenje medvedke obravnavati kot problematično, čeprav za to ni znanstvenih dokazov, in odredili ulov medvedke, medtem ko bosta njena sedemmesečna mladiča lahko še naprej prosto živela v naravnem okolju.

Nujno potreben mediator na čezmejni ravni

Da bi bilo sobivanje ljudi in živali na gosto poseljenih območjih izvedljivo, je treba zaskrbljenost in strahove ljudi jemati resno. V ta namen je Evropska komisija vzpostavila novo platformo za sobivanje ljudi in velikih zveri, kjer si lahko prizadeti, denimo kmetje, lovci ali lastniki zemljišč, pa tudi znanstveniki in okoljevarstveniki, izmenjujejo izkušnje in primere dobre prakse. „Naše živalske sosede moramo obravnavati s spoštovanjem, vendar pa moramo upoštevati tudi zaskrbljenost tistih,

ki živijo v njihovi neposredni bližini in so zato najbolj prizadeti,“ poudarja evropski komisar za okolje Janez Potočnik. S pomočjo platforme bi bilo mogoče potencialne konflikte omiliti ali jih celo preprečiti. Tudi CIPRA je v odprtem pismu, ki ga je pred kratkim naslovila na okoljske ministre alpskih držav, poudarila, da je sobivanje med ljudmi in velikimi zvermi možno le na ravni čezmejne koordinacije. Pravni okvir za to zagotavlja Alpska konvencija.

Viri in več informacij: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-648_en.htm (en),

http://www.lemonde.fr/planete/article/2014/07/14/qui-veut-tuer-le-loup_4456036_3244.html (fr),

<http://www.suedostschweiz.ch/zeitung/gegner-von-wolf-und-baer-werden-staerker> (de)

Stališče

Claire Simon, direktorica CIPRE International © Martin Walser

Sodelujte pri oblikovanju Alpske makroregije!

S Strategijo Evropske unije za Alpsko regijo (EUSALP) bi lahko odpravili pomanjkljivosti Alpske konvencije, je prepričana Claire Simon, direktorica CIPRE International. Trenutno o makroregionalni strategiji poteka javno posvetovanje, to pa je odlična priložnost za sodelovanje in obenem spodbujanje trajnostnega razvoja.

16. julija 2014 se je začelo javno posvetovanje o Strategiji EU za Alpsko regijo (EUSALP). V različnih delovnih skupinah je sodelovala tudi CIPRA in pri tem v osnutek besedila poskušala vnesti zahtevo o trajnostnosti in participaciji, kar je v skladu z njenimi stališči in zahtevami, ki jih je predstavila v dokumentu *Nova solidarnost med okoliškimi regijami - stališče CIPRE o evropski makroregionalni strategiji za območje Alp* (<http://cipra.org/sl/stalisca/118>). Osnutek strategije sicer ni popolnoma izpolnil naših pričakovanj, vendar pa proces še ni končan. Vsak posameznik, vsaka organizacija ali ustanova lahko svoje mnenje do 15. oktobra 2014 izrazi na spletni strani http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/eusalp/index_en.cfm. To priložnost je treba izkoristiti, saj gre navsezadnje za prihodnost Alp.

Prebivalci in zainteresirane strani z območja Alp lahko torej podajo svoje pripombe na osnutek strategije, ki zagotavlja okvir za prihodnje sodelovanje v alpski makroregiji in predlaga možne razvojne cilje za izbrana tematska področja. Temelj vseh odločitev mora biti načelo trajnostnosti v smislu določb Alpske konvencije, ključni element EUSALP pa Alpska konvencija.

Po drugi strani pa naj bi javno posvetovanje prineslo predloge za konkretne ukrepe in projekte, ki bodo lahko prispevali k učinkovitemu izvajanju strategije. Ti predlogi bodo vključeni v akcijski načrt. EUSALP bo tako odpravila pomanjkljivost Alpske konvencije, saj ta ne vsebuje izvedbene strategije.

Javno posvetovanje je priložnost za sodelovanje in prispevek k oblikovanju in izvajanju akcijskega načrta. CIPRA si bo pri EU in posameznih državah še naprej prizadevala za odpiranje političnih procesov. Kaj nam bo koristila najboljša strategija, če v njeno oblikovanje ne bodo vključeni prebivalci, organizacije, podjetja in ustanove, ki so vsi močno povezani z regijo in bodo strategijo izvajali? Dragi bralci in bralke, vabljeni ste k sodelovanju!

Claire Simon

Direktorica CIPRE International

Novice iz CIPRE

Razlogi za preusmeritev alpske politike - osrednja tema zadnje številke revije Alpe na odru © Frank Schultze, Zeitspiegel

Alpska politika na preizkušnji

Z oblikovanjem makroregionalne strategije za Alpe se pozornost Evrope vse bolj usmerja v alpski prostor, vsaj začasno. Dogajanje, povezano s tem vprašanjem, obravnava v zadnji številki svoje tematske revije Alpe na odru tudi CIPRA.

Evropa se sooča z velikimi spremembami. Na eni strani globalizirano gospodarstvo, na drugi naraščajoči nacionalizem in vedno močnejše regije. Alpe so se znašle sredi tega dogajanja. Gospodarsko, socialno in teritorialno kohezijo znotraj tako imenovanih makroregij, prostorov z izzivi in potenciali podobnih razsežnosti, je mogoče okrepiti z evropskimi strategijami. V pripravi je zdaj tudi strategija EU za Alpe.

Razvoj sproža različna vprašanja: ali bo Bruselj obravnaval Alpe kot naravni kompenzacijski in skupni življenjski prostor s posebnimi potrebami, kakšne priložnosti in izzive prinaša sodelovanje med urbanim in podeželskim prostorom v Alpah? V zadnji številki tematske revije Alpe na odru s podnaslovom *Po kateri poti? Zakaj alpska politika potrebuje novo usmeritev?* prinaša CIPRA pregled mednarodne alpske politike in pojasnjuje, s katerimi vzvodi lahko ta v Bruslju postane prepoznavna in slišana, kako bi lahko delovalo sodelovanje med Alpsko konvencijo in evropsko strategijo ter zakaj je treba v procese odločanja in upravljanja na tem področju vključiti tudi alpske regije in civilno družbo.

Več informacij: www.cipra.org/alpenaodru, <http://www.cipra.org/sl/sporocila-za-medije>

Na zaključni konferenci projekta *greenAlps* bodo razpravljali o načinih ohranjanja biotske raznovrstnosti na območju Alp. © berggeist007, pixelio.de

Kako lahko politika omogoči ohranjanje biotske raznovrstnosti

V francoskem Chambéryju bo od 13. do 15. oktobra 2014 v središču pozornosti razprava o možnostih za spodbujanje biotske raznovrstnosti na vseh ravneh, od lokalne do mednarodne. Na konferenci z naslovom *Kako lahko politika omogoči ohranjanje biotske raznovrstnosti* bodo javnosti predstavljeni tudi rezultati projekta *greenAlps*.

V prizadevanja za ohranjanje biotske raznovrstnosti v Alpah morajo biti vključeni različni sektorji, kot sta prostorsko načrtovanje ali kmetijstvo. V marsikateri alpski regiji pa pogosto niso seznanjeni z rezultati projektov in študij, ki se izvajajo na teh področjih, ali pa teh rezultatov ni mogoče uporabiti neposredno. Kako izboljšati okvirne pogoje za izvajanje trajnostne in učinkovite evropske okoljske politike? In kako lahko novi programi finančne pomoči v okviru EU učinkovito prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti? Prav ta in številna druga vprašanja so zdaj na programu mednarodne zaključne konference projekta *greenAlps*, ki jo skupaj z Mrežo zavarovanih območij v Alpah organizira Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA).

Omenjene teme bodo predavatelji osvetlili z različnih zornih kotov in jih predstavili na različnih ravneh, od evropske do lokalne, v okviru delavnic in ekskurzij pa bo o njih tekla tudi razprava. Konferenca bo potekala od 13. do 15. oktobra 2014 v Chambéryju v Franciji. Prispevki bodo prevedeni v slovenski, nemški, francoski in italijanski jezik. Udeležba je brezplačna. Projekt *greenAlps* finančno podpira EU v okviru programa Območje Alp, cilj pa je čim učinkoviteje izkoristiti rezultate, dosežene v tekočih in že končanih projektih na področju biotske raznovrstnosti.

Več informacij in prijava udeležbe: <http://www.greenalps-project.eu/finalconference> (en)

Knjižica *Vozni redi v Alpah* - slovenski gorski svet je mogoče udobno raziskovati tudi z avtobusom in vlakom. © Igor Licen, CIPRA

Trajnostno mobilni v slovenskih Alpah

Z avtobusom in vlakom po slovenskih gorah - kako učinkovito in enostavno lahko to uspeva, kaže projekt, ki so si ga zamislili v CIPRI Slovenija.

Nesporno je, da v slovenskih Alpah lokalni javni potniški promet obstaja, žal pa ni uradnega organa ali službe, ki bi na enem mestu razpolagala z bazo podatkov o vozniških linij javnega potniškega prometa na tem območju. Rešitev ponuja projekt, ki ga pripravlja, koordinira in izvaja CIPRA Slovenija. Ta je namreč izdala knjižico *Vozni redi v Alpah* v slovenskem in angleškem jeziku in s tem osrednjo pozornost namenila spodbujanju trajnostne mobilnosti.

Omenjena brošura, ki je edinstven tovrstni primer v Sloveniji, vsebuje pregled javnega potniškega prometa na območju slovenskih Alp. Knjižica, dostopna je tako na spletu kot v tiskani obliki, omogoča praktično uporabo obstoječih prometnih povezav v gorskih predelih. Letos je informacije prvič mogoče brati tudi na prenosnem telefonu s pomočjo kode QR.

V začetni fazi je imel projekt le enega partnerja, danes pa združuje interese že 18 lokalnih turističnih organizacij in drugih partnerjev, s katerimi je bila izdana knjižica s podatki za 37 linij avtobusov, vlakov, žičnic in ladij po slovenskih Alpah in v Avstriji. Ena od partneric, ki podpira prizadevanja za izboljšanje javnega prometa, je občina Bohinj, saj želi svoje goste in domačine spodbuditi, da bi začeli uporabljati javni prevoz, s tem pa bi na svojem območju zmanjšala obseg avtomobilskega prometa.

Projekt, ki omogoča dober pregled javnega potniškega prometa v slovenskih Alpah, se je v zadnjih letih uveljavil. In kot je povedala Anamarija Jere iz CIPRE Slovenija: „Trajnostna mobilnost prodira v zavest ljudi počasi, a zanesljivo. V prihodnje pa bi si želeli, da naše knjižice ne bi uporabljali le turisti, temveč v večjem številu tudi domačini.“

Več informacij: <http://www.cipra.org/sl/publikacije/vozni-redi-2014>,
<http://www.delo.si/druzba/trip/nazaj-na-vlak-avtobus-kolo.html>

Novice iz Alp

Narodnemu parku Stelvio/Stilfserjoch v Italiji grozi drobitev območja – nameravani ukrep je bil za Legambiente razlog za podelitev črne zastave.
© Reiner Konrad, pixelio.de

Zelene in črne zastave za Alpe

Legambiente, največja italijanska okoljska organizacija, je lokalnim skupnostim, društvom in civilnim pobudam tudi letos podelila zelene in črne zastave – za zgledne pobude in tudi primere negativne prakse.

V okviru 13. Alpske karavane (Carovana delle Alpi) so bile na območju italijanskih Alp podeljene številne zastave: zelene zastave so prejeli organizatorji vzornih akcij na področju varstva okolja, črne zastave pa so bile namenjene največjim okoljskim grešnikom v Alpah.

Črne zastave so bile letos podeljene predvsem vladajočim strankam v Avtonomni pokrajini Bolzano in na ravni italijanske države, ki so odgovorne za drobitev območja Narodnega parka Stelvio/Stilfserjoch. V organizaciji Legambiente pa so bili kritični tudi do občin, ki podpirajo razvoj motoriziranih športov v gorskih predelih in sprejemajo kratkovidne politične ukrepe, kot je denimo širitev smučišč.

Slika pa je kljub temu raznolika: zelene zastave je prejelo več manjših občin za svoje aktivnosti na področju energetske samozadostnosti, prav tako so bile nagrajene civilne pobude in društva, ki si prizadevajo za varstvo rek, uresničevanje trajnostnega turizma in ohranjanje krajevnih običajev. Popoln seznam dobitnikov podeljenih zastav Alpske karavane 2014 in program posameznih pobud sta objavljena na <http://www.legambiente.it/contenuti/articoli/carovana-delle-alpi-2014> (it).

Hrup snežnih sani bo lahko v Franciji ogrožal gorski svet tudi pozno v noč. © Vain, pixelio.de

V Franciji grozi invazija snežnih sani

V prihodnje bodo lahko francoske gorske restavracije prevoz svojih gostov s snežnimi sanmi organizirale še pozno v noč. Ta možnost je zdaj zapisana v novem osnutku zakona, okoljske organizacije pa želijo to možnost preprečiti.

Julija 2014 je francoski parlament odobril spremembo zakona, na podlagi katere bodo lahko gorske restavracije pozimi organizirale prevoz svojih gostov z motornim vozili vse do 23. ure. To je bilo do sedaj mogoče le na določenih poteh, dovoljeno pa le strokovnim in reševalnim službam ter nadzornim organom.

Okoljske organizacije v Franciji, med katerimi so tudi CIPRA Francija, francosko združenje gorskih vodnikov FFCAM in Mountain Wilderness Francija, so se zaradi varstva narave spremembi zakona uprle. Hrupna vozila bi ravno v zimskem času motila zlasti živali. Zaradi težjih

razmer, denimo v mrazu ali ob pomanjkanju hrane, potrebujejo živali še več miru in zaščite. Poleg tega obstaja še druga bojazen: „Z novo ureditvijo bo nastala vrzel, ki bo omogočala nočne vožnje,“ je prepričana Hélène Denis, podpredsednica CIPRE Francija. „Kako bo mogoče razlikovati med tistimi, ki dejansko želijo obiskati restavracijo, in onimi, ki nameravajo le na vožnjo po odmaknjenih poteh?“ Dokončna odločitev še ni sprejeta - spremembo zakona bi lahko tako še preprečil senat.

Druga možnost bi bila podaljšanje obratovalnega časa žičnic ali pa vendarle uporaba naravi prijaznih prevoznih sredstev, torej raziskovanje zimske pokrajine peš, na smučeh ali krpljah.

Viri in več informacij:

<http://lessor.fr/2014/08/21/montagne-motoneige-l%E2%80%99amendement-de-la-discorde/> (fr),
<http://www.ledauphine.com/montagne/2014/07/31/motoneiges-l-amendement-qui-ne-passe-pas> (fr)

Priveditve

Znanstveni posvet ob 90. letnici prvega zavarovanja Doline Triglavskih jezer, 5.-6.09.2014, Koča pri Triglavskih jezerih/SL, Organisor: Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti. [Več...](#)

Forum Alpinum, 17.-19.09.2014, Darfo Boario Terme/IT, Organisor: ISCAR. [Več...](#)

The European Days on Environmental Education 2014, 25.-26.09.2014, Bergamo/IT, Organizzazione: EU. [Več...](#)

C3-Alps Final Conference Announcement, 14.10.2014, Wien/AT, Organisor: C3-Alps, Alpine Space, Österreichischer Städtebund. [Več...](#)

Koncert Alpskih mest, 18.10.2014, Idrija/SL, Organisor: Občina Idrija. [Več...](#)

Saj ni res, pa je!

... Dekadenca ni le zlo sodobnega časa. Ekstravagantnostim so se radi vdajali, pravijo, že stari Rimljani. Zato ne moremo obdolžiti samo duha časa, če so julija letos na ledeniku Aletschgletscher v Švici postavili teniško igrišče, na katerem sta se v športnem dvoboju pomerila Roger Federer in Lindsey Vonn, slavna junaka našega časa. A poskakovanje in stokanje na 3.500 metrih nadmorske višine nista bila nekakšna nova disciplina v množici vrhunskih alpskih športov, pa tudi za čaščenje gorskega sveta v tesno oprijetih športnih oblačilih ni šlo. Bila je le promocija trgovine s čokoladnimi izdelki mednarodnega koncerna, ki so jo odprli tam gori ...

Vir in več informacij:

<http://www.presseportal.ch/de/pm/100053787/100759126/roger-federer-eroeffnet-lindt-swiss-chocolate-heaven-aufdem-jungfrauoch-top-of-europe-und-tritt> (de)